

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-03

Ärendenummer AVO-2024-02274

Handläggare

Sofia Gunnarson

E-post:

sofia.gunnarson@aldrevardomsorg.goteborg.se

Svar på remiss - motion av Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om suicidpreventiva åtgärder samt fortbildning av kommunens anställda

Förslag till beslut

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden avstyrker motionen med hänvisning till tjänsteutlåtandet.
2. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Motion av Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) har remitterats för yttrande till nämnden. Motionärerna föreslår bland annat att kommunstyrelsen och berörda nämnder får i uppdrag att utarbeta och planera för regelbundna utbildningar i första hjälpen till psykisk hälsa riktade till bland annat:

- Skolpersonal
- Personal inom vård- och omsorg
- Kommunal personal som möter personer med risk för suicid.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen redogör i ärendet för verksamheternas utbildningar för att motverka psykisk ohälsa och arbetet med suicidprevention.

Förvaltningen beskriver *första hjälpen till psykisk hälsa* och att förvaltningen har utbildare som utbildar i verksamheterna. Förvaltningen redogör för styrande- och stödjande dokument som är framtagna för att stödja hur medarbetare ska agera när en person visar tecken på psykisk ohälsa eller bedöms vara suicidal. Förvaltningen bedömer att motionen bör avstrykas med hänvisning till de utbildningsinsatser och styrande dokument som är framtagna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kostnader för insatser för att förhindra psykisk ohälsa och suicidpreventiva åtgärder behöver sättas i relation till vad det får för konsekvenser för den enskilde om insatser uteblir. För förvaltningen handlar det primärt om kostnader för kompetensutveckling och utbildning för att hantera, upptäcka och förebygga psykisk ohälsa samt suicidprevention. Utbildningar och kompetensutvecklingsinsatser är finansierade i befintlig budget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att medarbetare har god kännedom om suicidpreventiva åtgärder och förmågan att agera vid en krissituation är avgörande. Att erbjuda kompetensutveckling och verktyg för att kunna identifiera, förebygga och förhindra suicid är viktigt för äldreomsorgen och dess verksamheter. Att kunna förebygga psykisk ohälsa och suicid är därför relevant utifrån flera perspektiv. Exempelvis att medarbetare får rätt verktyg för att förhindra, men också att enskilda individer med risk för suicid eller psykisk ohälsa får rätt insatser.

Risken för självmord ökar med åldern och den största riskgruppen är män över 80 år. Det är därför angeläget att äldreomsorgens verksamheter och medarbetare kontinuerligt kompetensutvecklas inom området för att kunna identifiera och möta personer med psykisk ohälsa och risk för suicid.

Samverkan

Information ges på förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 15 april 2025.

Bilagor

1. Motion av Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om suicidpreventiva åtgärder samt fortbildning av kommunens anställda, H 2024 nr 257

Beslutet skickas till

Stadsledningskontoret

Ärendet

Motion av Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om suicidpreventiva åtgärder samt fortbildning av kommunens anställda har remitterats till äldre samt vård- och omsorgsnämnden. Nämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 28 april 2025.

Beskrivning av ärendet

Motion av Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) har remitterats för yttrande till nämnden. Motionen har även remitterats till grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för funktionsstöd samt socialnämnd Centrum. Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen och berörda nämnder får i uppdrag att utarbeta och planera för regelbundna utbildningar i första hjälpen till psykisk hälsa riktade till bland annat:

- Skolpersonal
- Personal inom vård- och omsorg
- Kommunal personal som möter personer med risk för suicid.

Motionärerna föreslår vidare att kommunstyrelsen får i uppdrag att inrätta en suicidpreventiv referensgrupp i Göteborg. Referensgruppens uppgift är att försäkra att kommunen omhändertar vad som sker i området och att samverkan med regionen fungerar tillfredställande. Referensgruppen ska redovisa sitt arbete gentemot kommunstyrelsen. Till sist föreslås i motionen att kommunstyrelsen får i uppdrag att särskilt uppmärksamma den suicidpreventiva dagen den 10 september.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen kommer att yttra sig över de delar som påverkar nämndens verksamhet, det vill säga punkt 1 i motionen. I tjänsteutlåtandet redogörs:

- första hjälpen till psykisk hälsa
- utbildning i psykisk ohälsa
- särskilda yrkesgrupper med fördjupade uppdrag
- styrande dokument och arbetssätt

Första hjälpen till psykisk hälsa

I förvaltningens verksamheter arbetar utbildade instruktörer som kontinuerligt utbildar medarbetare i första hjälpen till psykisk hälsa (MHFA- Mental Health First Aid Training). Instruktörerna håller utbildningar för målgrupp äldre, vuxen och barn. I förvaltningens verksamheter är det främst utbildningar för målgrupp äldre.

Utbildning i psykisk ohälsa

Förvaltningens medarbetare som arbetar patientnära genomför introduktion under sitt första år. Introduktionen består av tio olika utbildningsinsatser som riktar sig till olika yrkesprofessioner beroende på ämne. Ett av utbildningsblocken syftar till psykisk ohälsa och är för alla yrkesprofessioner som arbetar patientnära. Utbildningen berör olika psykiska tillstånd, diagnoser, suicidbedömning och vilka faktorer som är viktiga vid risk för suicid. Introduktionsutbildningen genomförs av förvaltningens medarbetare med särskilt uppdrag att utbilda på introduktionsprogrammet.

Socialekreterare genomgår Socialstyrelsens utbildning "Förebygga suicid och bemötande i socialtjänsten" som en del i introduktionsplanen. Utbildningen kompletteras med metodhandledning.

Inom verksamhet hälso- och sjukvård har samtliga medarbetare inom verksamhetsområde rehab genomgått Suicide Zeros webbutbildning "våga fråga äldre" med uppföljande workshop.

För medarbetare inom vård- och omsorgsboende har utbildningar i psykisk ohälsa genomförts för att möta de behov som finns inom verksamheten.

Särskilda yrkesgrupper med fördjupade uppdrag

I förvaltningens verksamheter har medarbetare särskilda uppdrag som syftar till att utbilda och kompetensutveckla kollegor i psykisk ohälsa och suicidprevention.

Medarbetare med fördjupade uppdrag har tid avsatt för att utbilda, stödja och utveckla metoder för psykisk ohälsa och suicidprevention. Beroende på verksamhet och tjänst varierar utbildningarna och målgrupp.

Styrande dokument och arbetssätt

I förvaltningen finns stödjande och styrande dokument som syftar till suicidprevention, att bedöma suicidrisk och vad som ska göras vid hög suicidrisk. För att komplettera styrande dokument finns det stödjande dokument som används för att medarbetare ska ha kunskap om agerande när de möter personer som uttrycker eller bedöms ha psykisk ohälsa eller risk för suicid. Det återfinns frågeställningar för att bemöta en person som uttrycker suicidala tankar, hur medarbetaren ska agera samt telefonnummer till vårdinrättningar eller stödlinjer. Vid akuta tillstånd är rutinen att ringa 112. Dokumenten är både styrande samt stödjande och uppdateras kontinuerligt.

Det finns ett framtaget metodstöd för att ge vägledning och kunskap om att bemöta tankar om suicid och nedstämdhet hos omsorgstagare. Bemötande är en viktig utgångspunkt i metodstödet. Materialet är hämtat från informationskampanjen "Steg för livet" som tagits fram av Västra Götalandsregionen och Suicidprevention i väst. Metodstödet innehåller information om rutiner i Göteborgs Stad, möjliga kontaktvägar för råd och stöd, samt exempel på kostnadsfria webb-utbildningar. Ett APT-material är framtaget för att kunna tala om suicid i verksamheterna.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är motionen bör avstyrkas med hänsyn till de utbildningsinsatser som pågår i förvaltningen. I förvaltningen finns det kompetens för att utbilda och säkerställa att evidensbaserade metoder lärs ut på ett ändamålsenligt sätt. Förvaltningen bedömer att det arbete som redan pågår bör fortgå och att utbildning behöver fortsatt ske kontinuerligt inom området.

Bedömningen är att det i förvaltningen finns strukturer samt utbildade instruktörer som utbildar inom *första hjälpen till psykisk hälsa* och förvaltningen föreslår därför att nämnden avstryker motionen.

Simon Cederholm
Avdelningschef

Babbs Edberg
Förvaltningsdirektör